

اثرات آزاد سازی واردات بر بازار خودرو

واردات خودروهای خارجی به کشور پس از چهار سال ممنوعیت، آزاد شد و وزیر صمت از تصویب کلیات واردات خودرو در هیات دولت پیرو پیگیری های وزارت صنعت و معدن و تجارت خبر داد.

به گزارش سایت خبری پرسون، در سال ۱۳۹۷ به خاطر مدیریت تراز ارزی کشور، واردات برخی کالاها و اقلام از جمله خودرو ممنوع شد. در واقع به سبب اعمال تحریم ها، فروش نفت کاهش یافت و برای مدیریت مصارف ارزی، واردات خودرو با ممنوعیت مواجه شد. این ممنوعیت تا اواخر اردیبهشت ۱۴۰۱ داشت و پس از آن با هماهنگی دولت این مصوبه تمدید نشد.

با توجه به تقاضای سالیانه بیش از یک میلیون و ۵۰۰ هزار دستگاهی خودرو و در مقابل عرضه کمتر از یک میلیون دستگاه در سال های گذشته، نشان می دهد خودروساز داخلی نتوانسته این فاصله را پر کند، بر این اساس نیاز به واردات برای تنظیم بازار و کاهش التهابات و آشفتگی مشهود بود.

متاثر از این موضوع و ممنوعیت واردات، در چهار سال گذشته قیمت خودروهای خارجی، مونتاژی و داخلی در کشور با رشد فزاینده ای همراه شد. در همه سال های گذشته در بازار با کمبود خودرو مواجه بودیم و همه نوسانات، واسطه گری ها و دلایلی که به دلیل کمبود خودرو بوده است. این در حالی بود که با وجود رشد قیمت ها، بازار در رکود و خوابی عمیق به سر می برد و در عمل خبری از خرید و فروش ها نبود.

در حالی که با احتساب قیمت های جهانی و نرخ دلار حتی ۳۰ هزار تومانی، امروز گران ترین خودروی چینی در ایران بیشتر از ۸۰۰ میلیون تومان نمی ارزد، اما شاهدیم با قیمت های گزافی به فروش می روند. به اعتقاد کارشناسان با این رویه نه فقط صنعت خودرو کشور به جایی نمی رسد، بلکه شرایط بدتر هم خواهد شد چرا که خودروسازان داخلی به بهانه تولید و اشتغال، هرچه می خواهند بر سر مردم می آورند، اما وقتی به عملکرد خود در تنهایی می نگرند چیزی جز سرافکندگی نمی بینند.

با آزاد شدن واردات خودرو می توان انتظار داشت در اندک زمانی قیمت خودروهای خارجی واقعی شود، این در حالی است که نگاهی به قیمت خودروهای خارجی موجود در بازار که عمدتاً از مدل ۲۰۱۷ و در اندک مواردی مدل ۲۰۱۸ هستند، در واقع با دلار ۵۸ تا ۷۰ هزار دلاری محاسبه می شوند و مصرف کنندگان ایرانی بین ۲ تا سه برابر قیمت های جهانی پول بابت خودروها پرداخت می کنند. با آزاد شدن واردات، قیمت مدل های قدیمی تر همان خودروها کاهش خواهد یافت و اثر روانی خوبی بر بازار نیز خواهد گذاشت.

به اعتقاد کارشناسان و دست اندرکاران امر، دولت قبل با به هم ریختن بازار خودرو به مردم ظلم کرد به طوری که خوشحال از اجرایی شدن برجام، بازار را به نفع دو خودروساز بزرگ کشور مهندسی کرد. در این راستا شاهد بودیم شرکت پژو با ایران خودرو و سیتروئن با سایپا همکاری هایی را آغاز کردند. برای نیل به این هدف مجبور بودند بخشی از بازار را حذف کنند و به این منظور ابتدا واردات خودروهای خارجی را ممنوع کردند.

در ادامه، واردات خودرو محدود و مسدود شد و حتی همان زمان برخی کارشناسان هشدار دادند که این موضوع در راستای رهاسازی قیمت خودروهای داخلی است. در نتیجه امروز شاهدیم تنها طی چهار سال قیمت خودرویی نظیر پراید از ۱۹ میلیون تومان به بیش از ۲۰۰ میلیون تومان در بازار رسیده است.

با استقرار دولت مردمی سیزدهم، از همان ابتدا رفع التهاب از بازار خودرو در دستور کار دولت و وزارت صمت قرار گرفت و مسوولان وزارتخانه در تلاش برای التهاب زدایی از بازار خودرو، آزادسازی واردات را به عنوان یکی از گزینه ها در دستور کار قرار دادند.

از طرفی، در سال های گذشته به تجربه ثابت شد که حمایت صرف از صنعت خودروسازی و همچنین ممنوعیت واردات خودروهای خارجی بی فایده است. نتیجه این اقدامات در عمل، کاهش کیفیت تولیدات داخلی و افزایش قیمت ها بوده است.

در حالی که صنعت خودروسازی در سال های گذشته، از بالاترین سطح حمایت ها برخوردار شد و این حمایت ها همچنان ادامه دارد، اما در عمل عملکرد غیرقابل دفاع و بسیار ضعیف آنها را شاهدیم به طوری که در ماه های گذشته حتی رهبر معظم انقلاب نیز ۲ بار لب به شکایت از این صنعت گشودند و فرمودند: حمایت های عملی و تبلیغاتی از تولید داخلی باید منجر به ارتقای کیفیت محصولات و همچنین ارتقای فناوری شود اما متأسفانه در برخی صنایع به ویژه در صنعت خودرو به موضوع کیفیت توجه نمی شود و مردم نیز بحق به آنها اعتراض دارند.

بالاخره روز گذشته (چهارشنبه، ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱) وزیر صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد: همزمان با پایان یافتن زمان مصوبه ممنوعیت واردات خودرو (که تا پایان اردیبهشت ماه امسال است)، موضوع واردات خودرو در دولت مطرح و کلیات آن به تصویب رسید.

«سید رضا فاطمی امین» خاطرنشان کرد: اکنون هیچ منعی برای واردات خودرو وجود ندارد و از آنجایی که منابع ارزی کشور در وضعیت خوبی به سر می برد، فشار خاصی به منابع ارزی وارد نخواهد شد.

وی گفت: در مصوبه‌ای که اکنون آماده شده و مراحل نهایی خود را می‌گذرانند چند نکته مورد توجه قرار گرفته است که در نخستین مورد، تمرکز بر واردات خودروهای اقتصادی که عموم مردم بتوانند از آنها استفاده کنند خواهد بود؛ در حالی که پیش از این به طور عمده خودروهای لوکس، گران و تجملی وارد کشور می‌شد.

وزیر صنعت، معدن و تجارت یادآور شد: عمده خودروهای داخلی در محدوده اقتصادی از کیفیت مطلوبی برخوردار نیستند، زیرا پلتفرم‌های قدیمی دارند و مردم از کیفیت آنها رضایتی ندارند و باید از خطوط تولید خارج شوند، بر این اساس واردات خودروهای اقتصادی به منظور دسترسی اقشار متوسط با درآمد کمتر جامعه و همچنین ارتقای کیفی صنعت خودروی کشور در دستور کار قرار خواهد گرفت.

با این حال، کارشناسان معتقدند باید میزان عرضه و تقاضای خودرو در بازار در بازه‌های قیمتی مختلف به‌طور مثال از پنج هزار تا هفت هزار دلار، از هفت هزار تا ۱۰ هزار دلار، از ۱۰ هزار تا ۱۴ هزار دلار و غیره به‌دقت شناسایی و همچنین در تولیدات داخلی در همین بازه‌های قیمتی مشخص شود.

این مهم باید از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت و حداقل برای ۱۰ سال اخیر اجرایی و متناسب با آمارها، میزان عرضه و تقاضای خودرو در سال ۱۴۰۱ پیش‌بینی شود؛ همچنین متناسب با خلاهای موجود در هر بازه قیمتی، اجازه واردات داده شود.

مقرر شده سقف واردات خودرو با ملاحظه تنظیم بازار، حمایت از تولید باکیفیت داخلی و رعایت منابع ارزی کشور و اولویت مصرف ارز برای تامین کالاهای اساسی و ضروری از سوی دولت تعیین می‌شود.

منبع: ایرنا